

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul: parohii cl. I 20.000 Lei parohii cl. III 15.000 Lei
cl. II 18.000 Lei particulari . . 15.000 Lei

Redactor: Prot. A. FAUR

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Malinovski Nr. 18.

ZIUA EROILOR

E ziua Înălțării. Mântuitorul se desparte de viața pământească, reîntorcându-se la Tatăl, înălțându-se la cer. După suferințe crâncene, după însângeri și răstigniri, biruite toate prin înviere, Mântuitorul, împlinindu-și omeneasca misiune, se așează din nou la dreapta Tatălui, privind senin rodirea ogorului pe care l-a arat și semănat.

Trăind creștinismul cu toată ființa lui, neamul nostru a asociat înălțării dumnezeiești și o înălțare omenească, o desfacere de viața pământească pentru o trăire în eternitate, pentru o viață cerească. Ziua Înălțării Domnului e și ziua eroilor noștri din toate timpurile și din toate locurile, a tuturor celor ce prin suferințele și însângerrările lor au adus învierea neamului.

În fiecare Duminecă, din Altarele noastre se înalță rugăciuni „pentru odihna sufletelor robilor lui Dumnezeu, eroi, căzuți pe câmpurile de luptă, pentru întregirea neamului și mărirea sfintei noastre Biserici”.

Astăzi, neamul întreg coboară la mormintele acestor eroi pe le înconjoară cu toată dragostea și cu toată venerația. Acolo, printre crucile alinate ca la paradă, exemplul morții lor este deosebit de elocvent. Sub movițele presărate cu flori își dorm somnul de veci aceia care și-au amestecat sângele cu pământul țării, pentru a ne lăsa nouă o viață liberă și românească. Din sângele și din osemintele lor a crescut, după opiniri și zbuciuări de veacuri, România de astăzi.

Dintru început am fost așezați la răscruce de drumuri și de vânturi și părăsiți curând în voia soartei: soartă amarnică și crudă. Vânturi potrivnice, focuri, sabie, jafuri, toate au venit peste noi ca puhoaiile umflate, măturând tot ce întâlneau în cale.

Privind drumul pe care l-am străbătut, vedem un șir lung de prăbușiri și de înălțări și un

șir lung de cruci și de morminte.

Neam robust și plin de vlagă nu ne-a putut însă nimici nicio furtună. Au trecut peste noi multe potopuri, multe ape, dar noi, pietrile, noi am rămas. Am rămas și am clădit zi de zi, ceas de ceas, mănăstirea neamului. Dar ca zidul meșterului Manole, zidul nostru mai mult se risipea decât se clădea. Ii trebuiau jertfe. O mănăstire mare și frumoasă, cum trebuia să fie aceea a neamului nostru, nu se putea ridica fără jertfe. Le-am dat cu dărnicie. Am pus fiecare cărămidă în tencuială de sânge și sângele a încheat zidul. Mărturii sunt sutele de mii de morminte semănate pe tot întinsul țării și chiar dincolo de fruntarii.

Erau vremuri, și nici nu prea îndepărtate, când pe râurile noastre curgea mai mult sânge decât apă, iar câmpiile și ponoarele erau înalbite de oaze. Să spună apele Mureșului și ale Arieșului, să spună câmpurile dela Oarba și Ogra cât de scump am plătit noi ceea ce ni s'a furat acum șase ani. Nouă soarta nu ne-a făcut dăruri niciodată. Am plătit totul, am plătit și ce era al nostru. Am plătit cu viețile flăcăilor noștri, cu trupurile lor îngropate sub glie sau sfârticate de mine și de branduri.

Gândul nostru se îndreaptă astăzi și spre mormintele lor. Sunt acolo părinți, frați și prieteni de ai noștri. Ei au luptat și au murit, iar lupta și moartea sfîntește pe om, oricare ar fi ținta acestei lupte.

Deasemenea cuprindem astăzi în recunoștința noastră pe toți ofițerii și soldații armatei sovietice care și-au vărsat sângele pe pământul țării noastre,

înfrățindu-se în moarte cu glia românească. Mormintele lor sunt tot așa de împodobite și de cinstite ca și ale soldaților noștri.

Cuvine-se ca azi, în ziua de praznic, să ne aducem aminte de toți, de toți cei ce și-au dat viața pentru țară și să ne aplecăm în fața mormintelor și a memoriei lor. Ei sunt răscumpărătorii tuturor păcatelor și a tuturor nedreptăților. Să învățăm dela ei cultul datoriei față

de patrie, cultul jertfei, fără de care nu se poate înfăptui nicio operă temeinică.

Cât despre eroii noștri ei au fericirea de a privi de dincolo de moarte rodul luptei lor: victoria. Peste mormintele lor răsare mare și luminos soarele libertății. În lumina acestui soare se topește toată tristețea sutelor de mii de morminte și toată durerea văduvelor și orfanilor de pe întreg cuprinsul țării.

M. IOSIVAȘ

JUSTIȚIE ȘI CARITATE

Nu știu dacă, prin subiectul acestei lucrări, nu mă găsesc sub autoritatea unei măști, caracteristică societății noastre, încercând să vorbesc despre lucruri care constituie „Evanghelia jertfei de sine”, când asistăm la aplicarea principiului „Jertfirea altora pentru sine”.

Imi vine să cred, că poate astăzi mai mult decât oricând, ne aflăm în atitudinea aceluia om de știință ale cărui idei elaborate se ciocnesc cu linia de dogmă a religiei, căreia se închină și care încearcă să-și rezolve această grea problemă însușindu-și o dublă mască. Rămâne credincios și se închină în laborator ideilor sale, pentru ca ieșind afară să le lase încuiate acolo și să se închine religiei.

Pe plan de simțire spirituală, nu e mare deosebire între această atitudine și aceea a omului Renașterii „care după ce a lovit cu pumnul în semnul său, se aruncă disperat la picioarele Madonei”.

Practicăm, așa cum a spus un sociolog englez, două evanghelii: „a nobleței jertfei de sine pe care o punem în relief Dumineca și în sărbători” și, adăugăm noi, mai mult în convorbirile din acest timp, pentru ca în restul timpului să jertfim pe alții pentru noi.

Vorbim de sentimente care cer ca punctul de greutate să cadă pe aproapele nostru, într'o epocă în care luna nu s'a desobișnuit de a pune un accentuat punct pe eul propriu.

Voiu căuta să vorbesc despre două valori: „justiție și caritate”, nu prin fraze de îndemn, care poate și-ar pierde efectul odată cu sfârșitul lucrării, ci prin fraze sincere de cercetare a realității sociale, pentru a

constata dacă prin situația omului în natură ele sunt o necesitate sau numai un lux de creație imaginară.

Voiu căuta baza, substratul pe care se sprijină aceste două valori.

În natura înconjurătoare totul este dat oarecum fix, fenomenele urmează aceleași cunoscute căi. Natura e oarbă și indiferentă la scop. Întră omul în cadrul naturii definită în acest fel? Și da, și nu.

Omul intră în natură fiind o ființă a cărei specie constituie o verigă în marele lanț al naturii. Din acest punct de vedere între om și natură ar fi numai o deosebire de grad. Și totuși, fără să iasă din natură, omul se înfățișează sub un aspect nou, datorită unui plus ce-l aduce față de natură. Prin om s'a sărit cercul indiferenței din natură. Omul nu mai este orb, el are un scop.

Dacă fenomenele naturii urmează aceleași căi care se impun constrângător, omul poate acționa în libertate, alegând cel puțin între două căi.

Omul este, deci, față de natură o ființă liberă.

Ne găsim însă răspunzători în fața efectelor acțiunilor noastre tocmai pentru că am putut alege cel puțin între două căi și am știut clar acest lucru.

Superioritatea omului, așa cum spunea Pascal, o face libertatea și scopul: „Nu e nevoie ca natura să se înarneze ca să doboare omul; ajunge o singură picătură de apă. Când însă universul l-ar doborî, tot omul rămâne mai nobil, pentru că omul știe că moare, pe când natura nu-și dă seama de puterea ei.”

Mai este încă o considerație de făcut: Omul trăește în societate. Is-

toria societăților se pierd în negura începutului preistoriei. Credem că a fost destul de târzie apariția acelei societăți în care omul s'a ridicat dela impunerea prin violență a unei legi, la ideea de drept și apoi la comandamentul unei datorii morale.

Baza celor două valori despre care amintesc o constituie două trăsături caracteristice omului: scopul și libertatea, precum și conștiința scopului și a libertății în acțiune pe de o parte, iar de cealaltă parte necesitatea traiului în societate.

„Jus“ este isvorită din trebuința existenței, „caritas“ dintr'o înaltă tendință morală.

Amândouă exprimă datorii ale individului față de semenii.

Justețea este sentimentul dreptului și voința de a înfăptui norma de drept. Din sentimentul dreptății și din voința de a o înfăptui a luat naștere regula de drept. Dela Justiție, care este o voință constantă și perpetuă, având scop să atribuie fiecăruia dreptul său, pornește un impuls către jus.

Jus s'a manifestat în exteriorizarea regulilor de drept; justiția s'a interiorizat și constituie voința de a realiza dreptul.

Justiția asigură un minimum, pe baza căruia se poate duce la valori mai înalte. Este justiția o virtute dacă exprimă un minimum? Da, căci ea presupune, pentru a fi înfăptuită, un scop și o voință perpetuă și constantă pentru a-l atinge. Exprimă un minimum în linia valorilor, dar este piatra de bază de care depinde întreaga construcție a valorilor.

Nicăiri valoarea morală a justiției n'a ajuns la o expresie mai accentuată, spune Hockman, decât prin antiteza între etica platonice și definiția sofistică a justiției.

Justiția la sofisti — așa cum reiese apărută de Kalikles, este considerată ca o morală a puterii, e just ceea ce este folositor celui mai tare și păgubit celui mai slab. Concepția naturală și premorală generalizată consideră dreptul existent un mijloc; binele: e să ți-l păstrezi, răul: să nu ți-l aperi. Numai un sclav poate accepta nedreptatea fără împotrivire, iar legile sunt făcute pentru cei slabi, ca o armă de apărare. Cei tari au

alte arme de apărare: viclenia, violența, puterea. Legile sunt ficțiuni, ele nu sunt conforme naturii. Legile naturii sunt clare: cei tari comandă pe cei slabi. Viața este un câmp de luptă pentru existență. Teza lui Kalikles cuprinde tot amoralismul contemporan. Teoreticienii forței își găsesc strămoșul spiritual.

Socrate, în același dialog, susține teza contrară: e mai bine a suferi nedreptatea, decât a o face. Nicio suferință a nedreptății nu justifică omului călcarea dreptății.

Ceea ce caracterizează noțiunea de justiție e că, deși legată strâns de condițiunile din care ia naștere, se înalță totuși atât de sus, încât este greu de cunoscut origina ei. Niciun ideal n'a fost mai activ și nu s'a impus mai mult ca ideea forței, decât justiția. Ea a fost întotdeauna valoarea cea mai vie în sufletul omului, din pricina ei au suferit și au murit oameni și popoare în cursul istoriei. Justiția a fost divinizată cea dintâi între valorile spirituale. Astfel, Codul lui Hamurab spunea: Zeii m'au chemat pe mine de a împiedeca pe cel tare de a oprima pe cel slab, pentru a aduce lumină pe pământ și pentru a îmbunătăți starea poporului. Justiția luminează cu veacuri înainte calea pe care de fapt va intra omenirea.

Pe lângă justiție care implică datoria de a da fiecăruia dreptul său, caritatea implică datoria de a da ceva dela tine. Prin justiție eviți de a face rău semenului tău, prin caritate îi faci bine. Una este o datorie strâmtă, cealaltă o datorie largă.

Justiția ordonă și are în ea un element negativ — să nu faci. Caritatea nu ordonă, dar așteaptă să faci binele. Pentru justiție există limite, pentru caritate nu.

Dacă datoriile de justiție sunt bine determinate de drept iar datoriile de caritate sunt nedeterminate, nu înseamnă că între aceste două valori există o deosebire de natură, ci numai o deosebire determinată de evoluția istorică. Ce vreau să spun? Se observă o tendință a justiției de a absorbi din datoriile largi care făceau parte din sfera caritativă. În epoca antică era o datorie ce făcea parte

(Continuare în pag. 3)

APOSTOLUL DUMINECII

Ce să fac ca să mă mântuiesc?

Fapte 16, 16—35.

Grija mântuirii sufletului e singură îngăduită în creștinism. Toate celelalte griji nu sunt creștinești. Un adevărat creștin nu se îngrijește ce va mânca, ce va bea, cu ce se va îmbrăca, ce va face mâne sau la anul viitor? Acestea toate păgânii le cugetă. Creștinul nu gândește decât la mântuire. El caută împărăția lui Dumnezeu și toate cele de trebuință vin dela sine. Iisus ne îndeamnă să luăm pildă dela crinii câmpului, care nu torc și nu țes și cât de frumos îi îmbracă Dumnezeu. Așisderea păsările cerului nu ară și nu samână și totuși cerul nu le lasă să moară de foame. Cu atât mai vărtos omul, care este cea mai aleasă creatură, nu va fi lipsită de cele de trebuință pentru traiu. Asta nu înseamnă să așteptăm să ne cadă din cer toate de-a-gata. Ci înseamnă să nu ne robim trupului, să nu ne legăm sufletul de pământ, uitând cu totul de mântuire și de cer. Grija noastră cea de toate zilele trebuie să se îndrepte spre suflet. Noi nu avem aici cetate stătătoare. Noi o căutăm pe aceea ce va să vie. Sufletul ne înrudește cu cerul și ca atare trebuie mântuit de grijile și de păcatele cele pământestii. De aceea fiecare creștin trebuie să se întrebe mereu: ce trebuie să fac ca să mă mântuiesc? Și când această grijă îl va stăpâni, va găsi că mai întâi de toate trebuie să creadă în Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu. După ce se va întări în credința că Hristos e Fiul lui Dumnezeu și Mântuitor al lumii, va căuta să-i împlinească toate poruncile. Odată ajuns aci știe prea bine ce trebuie să facă ca să se mântuiască. E lucru lămurit că cea dintâi și cea mai mare poruncă cere creștinului să iubească pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul și din toată virtutea, iar pe aproapele ca pe sine însuși. În această poruncă se cuprinde toată legea și prorocii. Cine împlinește această poruncă, împlinește toate poruncile. Pentru că iubirea e coroana și suma tuturor poruncilor și virtu-

ților. Iubirea e izvorul nesecat al tuturor bunătăților și în veacul acesta și în cel ce va să vină. Tot ce are lumea frumos și mare, trainic și folositor, din iubire s'a născut. Din iubire a creat Dumnezeu lumea, din iubire Fiul lui Dumnezeu s'a făcut om, din iubire răsare soarele și plouă și peste drepti, și peste păcătoși. Iubirea ne face fericiți și pe pământ, și în cer. Toate celelalte porunci și virtuți vor trece, dar iubirea rămâne în veac, căci Dumnezeu este iubire. Ori scopul nostru e de-a ajunge la Dumnezeu, la iubirea ca mare, desăvârșită și veșnică. Dar la iubire nu se poate ajunge numai prin iubire. Și pentru a putea ajunge să iubim pe Dumnezeu, pe care nimeni nici odinioară nu l-a văzut, trebuie să iubim mai întâi pe aproapele nostru.

De iubești pe cineva, cauți să-i faci numai binele, te bucuri când îl vezi fericit și suferi împreună cu el la neceaz. De te supără, îl ierți; de te năcăjește, rabzi; de-ți cere îi dai, de are mai mult ca tine nu-l pizmuiești, de ești tu mai ceva ca el nu te semețești și nu te trufești. Dragostea nu te lasă să te porți cu nimeni cu necuviință, nici cu mânie, nici cu răutate. Un om cu sufletul aprins de frățescă dragoste, nu poate face cuiva vreo nedreptate, nici nu poate rosti un neadevăr. Un om iubitor nu poate face nimănui niciun rău.

Iată ce trebuie să faci omul care vrea să se mântuiască. Să creadă în Hristos Fiul lui Dumnezeu și să-i împlinească toate poruncile. Să iubească pe Dumnezeu din toată inima, din tot sufletul și din toată virtutea, iar pe aproapele ca pe sine însuși. Să nu uite însă că aproapele e tot omul din lume. Când așa va crede și așa va face, își va mântui sufletul de grijile cele lumești, de păcatele cele diavolești și va moșteni împărăția lui Dumnezeu.

Grija pentru mântuirea sufletului trebuie să fie pânea noastră cea de toate zilele.

Pr. TEODOR CICEU

FOILETON

Cărți

Al. Mironescu: LIMITELE CUNOAȘTERII ȘTIINȚIFICE. București. Pg. 210, prețul 2000 lei.

În vitrinele librăriilor a apărut de curând, cartea „Limitele cunoașterii științifice“ a dlui Al. Mironescu, editată de Fundația „Regele Mihai“ (Biblioteca filosofică), carte care dela început pare a ieși din comun, nu numai prin valoarea ei, ci și prin faptul că autorul ne documentează că oricât de emancipați ne-am socoti noi în concepțiile materialiste asupra lumii și vieții, n'am depășit cu aproape nimic gândirea antică, și că „sub imperiul cercetării științifice — mai ales a cercetării științifice din ultimii cincizeci de ani — s'a creat în lume o anumită mentalitate înclinată să valorifice numai aspectul material al lucrurilor și evenimentelor“.

Autorul acestei fenomenale opere nu se mulțumește a studia lucrurile la suprafața lor, ci pretinde că „orice cercetare științifică împinsă până la capăt se întâlnește cu toate problemele mari și chinuitoare pe care totdeauna și le-a pus omul“ (pg. 8). Știm altădată, spune autorul, „că apa, pământul, aerul și focul pot explica totul, sau că viața apare spontan, din nimic. Am aflat ceva mai târziu că, apa, pământul, aerul și focul erau mai degrabă elementele unei povești, ale unei intuiții și că din nimic e cu neputință să se nască ceva. În locul acestora am pus oul, adică alte elemente a căror structură intimă și legături ridică un număr încă mai mare de nedumeriri. Poveștea schimbată în termenii ei a rămas în fond aceeași. Oamenii de știință au executat o cantitate enormă de experiențe și au aflat din nou că oul conține multă apă și multe din elementele pământului, și că focul mai blajin are și el rostul său... Dar viața, viața ce este? Viața e de toate, apă și protoplasmă,

nucleu și cromozomi, geni și enzime, vitamine și organizatori, figură și mișcare; și ceva pe deasupra. Dar lucrul acesta l-au știut oamenii, de totdeauna, acum două mii de ani, ca și acum multe mii de ani în urmă“ (pg. 104). Și autorul se întreabă: Vom ști oare cândva mai mult? Și continuă cu întrebările care au frământat cel mai adânc mintea omenească: „Este oare posibil ca viața să aibă rădăcina ei numai în materia neînsuflețită? Ce este viața? Ne rotim în jurul ei, dar miezul ne scapă. Cercetarea o asediază din toate părțile, dar cetatea ei pare să fie cu neputință de cucerit. Pe numeroase cărări ne îndreptăm către locul în care stă ascunsă cheia nedeslegatelor nedumeriri, dar bucuria este scurtă și puțină, pentru că drumurile abia destelenite se infundă iarăși. De jur împrejurul vieții ne găsim pe un prag cu sentimentul că ne aflăm foarte aproape de taina ei. Viața e aici sub ochii noștri, sub microscop, sub tăișul bisturiului; în neliniștea oului fecundat. Ne jucăm cu ea. O

din caritate, ca stăpânul să nu-și bată sclavul. Se cunosc în istoria Drep-
tului Roman legi prin care acest
fapt a fost înglobat în drepturi, pen-
tru ca apoi și sclavia să fie desfiin-
țată. Se observă o tendință a justi-
ției de a absorbi fraternitatea însăși.

Momentul istoriei când valoarea
carității a fost mai mare este apari-
ția creștinismului. Intorsătura pe care
o operează creștinismul este că, pe
când etica greacă rămâne privilegiul
unei elite, etica creștină pune virtu-
tea și caritatea la îndemâna oricui.
Caritatea înseamnă iubirea de oa-
meni care ne duce la a recunoaște
semenului nostru aceeași valoare ca
nouă înșine. În exterior ea se ma-
nifestă prin gestul de „a da“, dar ea
nu se reduce simplu numai la acest
gest, ea nu este numai operă de
asistență socială, cu aceasta se iden-
tifică de foarte puține ori, ci este
o fiacără care pătrunde acolo unde
altul nu poate pătrunde.

Nemerii, vorbind despre trecerea la
creștinism, spune: „elanul inimii este
suficient spre a transforma pământul
într'un lăcaș divin“.

Iubirea aproapelui este strămuta-
rea centrului de greutate dela eu la
altul. Iubirea aproapelui stă în ac-
țiune. Caritatea depășește justiția din
punct de vedere al sferei. Ideia de
caritate creștină este foarte largă în
raport cu justiția care cârmuește ca-
ritatea. Trebuie să iubești pe om nu
pentru valoarea lui proprie, ci pentru că
este fiul lui Dumnezeu; deci indife-
rent de valoarea lui.

În practică, iubirea aproapelui se

confundă cu mila față de omul ne-
voiaș. În dese discuții sociologice s'a
pus problema dacă trebuie să-i ajutăm
pe aceștia să-și prelungească o
viață nenorocită, sau ar fi mai bine
pentru societate să dispară. Au fost
persoane care s'au ridicat împotriva
carității organizată de Stat sau de
particulari, susținând că este nedrep-
tate ce se face ajutând pe cei ne-
voiași, pentru a lăsa posterității o
populație de incapabili. Orice per-
soană ar trebui lăsat efectelor pro-
prii sale naturi. La efecte binefă-
cătoare ajungi adeseori prin cruzime.
Această teorie este bazată pe con-
cepția darwinistă, una dintre cele
mai răsunătoare probleme ale vea-
cului trecut.

Dar omul aduce față de natură un
plus — conștiința din el, ceea ce îl
face om. Omul n'are numai o istorie
naturală, ci și o istorie morală, mult
mai largă decât cea naturală, com-
ună cu a celorlalte ființe. Legile
naturale nu pot fi luate ca norme în
societate.

În societatea noastră creștină totul
ar trebui să fie iubire și justete, iar
în legăturile sociale chiar și justetea
ar trebui să izvorască din iubire.

Societatea civilizată cere aceste
două valori la baza atitudinii pe care
orice membru al ei ar trebui s'o aibă.

Una *jus* asigură civilizația, care
nu se poate desvolta decât într'o
societate în care a încetat haosul,
cealaltă, caritatea, dă bustul fără de
care riscăm să ne întoarcem în bar-
barie.

M. APOLZAN

PAGINA ANTISECTARĂ

„Căci nu este ceva tăinuit care
să nu se vădească, nici este ceva
ascuns care să nu iasă la ară-
tare“.

(Marcu 4, 22).

Ne place să credem că în fața
muncii noastre frățești, sectele se vor
prăbuși. Dar pentru aceasta este ne-
apărată lipsă de concursul tuturor
fraților preoți, care prin iscusința și
experiența lor pastorală antisectară
au avut succese în parohii împotriva
ereticii de orice fel.

Dar mai ales concursul și îndru-
mările părintești ale P. S. Sale și ale

Dlor profesori dela Academia Teo-
logică, care fiind cunoscători teme-
nici ai sectarismului de orice fel,
sunt adevărate foruri de lumină pen-
tru pastorația preoților și pentru în-
tărirea credinței enoriașilor. Acestea
toate vor vădi credința greșită a
sectarilor și vor face ca lumina ade-
văratei credințe ortodoxe să biruiască
întunericul ereziilor, care se aruncă
în ogorul Domnului întocmai ca
neghina în frumosul lan de grâu.

Pentru a înmănușia îndrumările
conducătorilor noștri, precum și pen-

tru a se putea insera bogatele expe-
riențe pastorale ale păstorilor sufle-
tești dela sate, este absolut de lipsă
ca să se introducă „pagina antisec-
tară“ în „Renașterea“.

Această pagină apărând cu bine-
cuvântarea și părinteasca îndrumare
a Prea Sfințitului nostru, va fi unul
dintre multele mijloace de activitate
ale noului nostru revizor eparhial, a
cărui activitate fiind prea vastă, va
putea, în felul acesta, să dea îndru-
mări generale, săptămânale.

Sunt multe împrejurări în viața de
păstor sufletească, în care un sfat bun
este de mult preț. Dar mai ales în
lupta antisectară îndrumările săptă-
mânale vor fi de un folos real.

După inserarea „paginei antisec-
tare“ în „Renașterea“, fiecare preot
care are sectari în parohie, prin ra-
poarte adresate P. C. Păr. Revizor
Eparhial, va putea cere sfaturi de
felul cum este bine să se procedeze
cu sectarii în diferite împrejurări, ce
broșuri să folosească și unde se pot
comanda.

Revizorul eparhial fiindu-i im-
posibil să se deplaseze concomitent
în mai multe parohii, episcopia fiind
extinsă, va putea răspunde săptă-
mână, la rapoartele preoților, prin în-
drumări generale, fără a se face per-
sonalități, sau a se aminti parohiile.

Astfel, în urma unui raport, în
timp foarte scurt, fiecare preot va
putea primi îndrumarea cerută.

În pagina „antisectară“ se vor lă-
muri adevărurile credinței noastre și
se vor combate ereziile sectare, cu
citate din Sf. Scriptură și dovezi din
Sf. Tradiție.

Tot aci se vor face recenziiile nou-
lor cărți antisectare apărute și se va
scoate la iveală cuprinsul diferitelor
broșuri eretice. De aceea P. C. Frați
întru Hristos, vor face un lucru de
folos colectând broșuri sectare și
trimițându-le revizoratului eparhial
— care va fi o adevărată clinică
sufletească; căci precum se ia sânge
dela anumiți bolnavi, pentru a se
constata felul boalei — prin analiza
sângelui — tot așa prin trimiterea
broșurilor se va constata felul sectei
și se va arăta, prin „pagina antisec-
tară“, tratamentul folositor.

Sectele, după modesta mea părere,
sunt boli sufletești, care întocmai ca

și epidemiile au apărut în trecut și
apar și acum din timp în timp, dar
mai ales după epocile de sdruncinări
sufletești, provocate de războaie.

Așa precum în cazuri de epidemii
medicii își intensifică activitatea, și
noi preoții trebuie, în mijlocul acestui
prozelitism sectar, să intensificăm
munca în ogorul Domnului, pentru
a păstra sănătatea sufletească a nea-
mului.

Și medicii în cazuri de boli grave
se întrunesc în consilii medicale,
pentru a stabili diagnosticul și trata-
mentul bolnavilor.

Un asemenea consiliu ar fi bine
să publice și „pagina antisectară“,
unde îndrumarea părintească a su-
periorilor noștri, iscusința și expe-
riența reușită a celorlalți P. C. Frați
preoți, vor fi adevărate rețete sufle-
tești săptămânale.

„Pagina antisectară“ nu se întem-
meiază de teama întunericului ere-
ziilor sectare de azi, ci pentru ca azi,
mai mult ca oricând, lumina credin-
ței noastre adevărate să lumineze
tuturor. Căci mai ales în întuneric
lumina este cu adevărat binefăcă-
toare.

„Și lumina în întuneric luminează
și întunericul pe dânsa nu o a cu-
prins“ (Ion 1, 5).

Nici minciunile nu vor putea re-
zista adevăratelor noastre adevăruri
de credință.

„De veți petrece întru cuvântul
meu, sunteți cu adevărat ucenicii
mei. Și veți cunoaște adevărul, iar
adevărul vă va slobozi. (Ioan 8,
31—32).

Precum pe Iudeii încreștinați, cu-
vântul lui Iisus i-a slobozit din obi-
ceiurile părintești (Galateni 1, 14)
tot așa lumina adevăratei credințe
va slobozi pe credincioșii noștri de
întunericul învățăturilor sectare, care
voiesc să întoarcă pe dos Evanghe-
lia Domnului Hristos. (Galateni, 1, 7).

„Pagina antisectară“, care trebuie
pregătită de P. C. Revizor eparhial,
va fi studiată cu viu interes și real
folos de toți P. C. preoți, ea fiind
una dintre armele antisectare, va în-
tări credința adevărată a sfintei no-
stre Biserici ortodoxe, pe care nici
porțile iadului nu o va birui. (Matei
16—18).

ALEX. NICOARĂ, paroh

punem la iscusite încercări, turburând-o uneori,
suprimând-o alteori. Viața aceasta e o realitate mai
presus de îndoeli și totuși rămâne asemenea unei
năluciri“ (pg. 133).

...Ce este viața? Când a apărut prima sub-
stanță vie? Căror condițiuni datorăm apariția unor
ființe atât de complicate? *Nu știm*. Au apărut
unele din altele prin modificări treptate, impuse
de adaptarea la noi condiții? „Nici la această
întrebare nu putem răspunde cu siguranță. Știința
stabilește oarecari legături între ele — uneori des-
tul de surprinzătoare — totuși tipurile interme-
diare lipsesc cu desăvârșire și numeroși cercetă-
tori s'au văzut nevoiți a admite ideea unor salturi.
Între maimuță și om, de pildă, există unele ase-
mănări care să sprijine ideea unei treceri treptate
prin formele Pitecantropus Erectus din Java, Si-
nantropus Pekinensis... dar cu toate acestea apro-
pierea între omul așa cum îl cunoaștem noi și
fosilele descoperite — de altfel atât de aproxima-

tive — rămâne teribil de încurcată și de necon-
vingătoare (pg. 135 sq).

Așa că oricâte drumuri va încerca investi-
gația științifică, dacă ele vor porni din aceeași
mentalitate care a dominat până acum, sunt de
mai înainte sortite să se infunde. Viziunea meca-
nicistă a lumii, credem, este aceea care dă cele
mai puține roade pe linia adevărilor esențiale.
„Materia nu este prin urmare decât un mijloc de
expresie; prin intermediul ei noi luăm cunoștință
de anumite întâmplări. Așa dar, materia, ea sin-
gură nu poate oferi o explicație totală a unui
fenomen“ (pg. 154). „A spune, că — notează
Claude Bernard — creierul secrețează gândirea este
tot una cu a spune că orologiul secrețează ora sau
ideea de timp“. Asupra *transformismului*, autorul
se pronunță astfel: „Există o evoluție, dar nu dela
o unitate elementară la forme superioare, ci una,
și aceasta relativă, a tipurilor originare“ (pg. 161).
Ori realitățile arată că ordinele și clasele n'au putut

lua naștere din forme generale, prin schimbări
treptate. Paleontologia se află într'o imposibilitate
totală de a dovedi existența acestor forme ge-
nerale.

Nedispușând de spațiu, nu ne putem extinde
și asupra altor interesante și fundamentale pro-
bleme pe care le discută autorul — asta o lășăm
pe seama lectorului, căruia îi recomandăm studiul
de față — și trebuie să încheiem cu însăși concluzia
dlii Al. Mironescu: „Știința a devenit — trebuie
să vorbim răspicat — cel mai puternic instrument
de inducere în eroare, de concluzii, de barbarizare;
iar la limită — în presupunerea că această situație
ar dăinui — prilejul unei rătăcirii fără precedent“,
și cu nădejdea că știința... „desrădăcinată și de-
sumanizată își va însuși un alt spirit, acela de
slujire a Vieții și Adevărului“ (pg. 205).

(„Biserica și Școala“)

Prof. I. PETRILĂ

CONFERINȚE PASTORALE

Cerc religios în Blăjenii de sus Protopopiatul Bistrița

Credincioșii parohiei Blăjenii de sus — comuna natală a Înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului — au avut în Dumineca 4-a din post, o zi de rară bucurie.

În această zi s'a ținut în parohia Blăjeni conferința grupului III religios, sub președinția C. S. Păr. V. Cădea sen. cu un program bine ales. Începând dela orele 7 dim. credincioșii din comună și ații din jur, s'au măturisit la duhovnicii rânduși.

La orele 9 a. m. s'a oficiat în sobor Utenia și în continuare sf. Liturghie, sub conducerea P. Președinte. La priceasnă a predicat Pr. Vasile Puica din Năsăud, despre „Sf. Cuminecătura”. Plecând dela textul: „Iată stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina împreună cu el” (Apoc. 3, 20) vorbitorul s'a nizuț să arate importanța celei mai mari Taine a creștinătății și cum trebuie să se pregătească creștinul pentru primirea sfintei Cuminecături.

La sfârșitul sf. Liturghii a conferențiat cu bun succes, Părintele V. Cădea senior. A urmat servirea unui parastas pentru sufletele repausaților, preoților din parohie și pentru eroii morți pentru Patrie. Parastasul s'a oficiat afară lângă biserică, unde Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae a făcut un cavou familiar.

La această solemnitate a participat și sora I. P. S. S. Mitropolit, Doamna Dr. Ciuca; ficele fie-iertatului preot Iuliu Bălan și alte rudeni din comună, dimpreună cu mulțimea credincioșilor prezenți la Liturghie.

La sfârșit, părintele Ioan Pop în calitate de admin. parohial, mulțumește părintelui V. Cădea pentru gândul bun de-a ține această conferință în parohie văduvită, mulțumind în același timp și preoților care s'au ostenit și au venit ca să samene în sufletele dornice sămânța cea bună a cuvântului dumnezeiesc.

La orele 2 p. m. în casa vrednicului episcop Pompei Bălan, s'a servit o masă comună, după care a urmat ședința intimă ale cărei desbateri s'au consemnat într'un proces verbal. Nu pot încheia această mică dare de seamă fără să aduc un cuvânt de meritată laudă la adresa harnicilor credincioși din Blăjenii de sus. Acești oameni, sub înțeleapta conducere a unor preoți destoinici din vestita familie „Bălan” au ajuns astăzi la un nivel moral, cultural și economic, foarte ridicat.

Casele lor frumoase și curate, precum și belșugul ce se vede pretutindeni, dovedesc o hărnicie și o pricepere rar întâlnită. Ca exemplu citez pe episcopul P. Bălan, în casa căruia am fost așa de bine găzduiți.

Am văzut în gospodăria acestui fruntaș tot felul de instalații și unelte economice moderne, încât noi nu știam ce să admirăm mai mult.

Participant

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

București. Printr'o decizie a Consiliului de miniștri, autovehiculele aparținând medicilor sunt scutite de orice fel de rechiziție.

București. La București s'a judecat procesul marilor criminali de războiu. Sunt considerați ca atare Ion Antonescu, Mihail Antonescu și mai mulți fruntași ai vieții politice de sub regimul trecut.

Vineri 17 Mai a. c. s'a pronunțat sentința. Ion Antonescu și alți 12 sunt condamnați la moarte.

Bacău. O delegație de muncitori dela fabrica de hârtie Letea a plecat la București pentru a cere repunerea în funcțiune a întreprinderii. Delegația va propune măsuri concrete.

București. O delegație a importatorilor din România a fost primită în audiență de către d. Kekich, atașatul comercial al Statelor Unite. Scopul audienței a fost pentru a se informa asupra posibilităților de import din America. Cu această ocaziune d. Kekich a declarat că America este dornică să exporte în România cantități de mărfuri și chiar să deschidă credite firmelor românești, însă împrejurările actuale nu permit.

București. La Blaj în 15 l. c. s'a ținut aniversarea mării adunări dela 1848 depe *Câmpia Libertății*.

A participat multă lume, acolo unde Simion Bărnuțiu a rostit acum 98 ani celebrul său discurs și unde conform programului tradițional au decurs festivitățile. La serbare au luat parte și membri din guvern, în frunte cu dl Dr. P. Groza. S'au rostit discursuri despre însemnătatea zilei.

EXTERNE

Londra. Un acord a fost semnat la Seisan, capitala provinciei Shantung, privitor la încetarea ostilităților între forțele guvernului central și ale comuniștilor chinezi. După ce săptămâna trecută luptele au încetat în cele două focare de turburări: în Hunan și Hupei, numai în Manciuria mai durează războiul civil.

Atena. Arhiepiscopul Damaschin, regentul Greciei, a anunțat în parlament că plebiscitul în chestiunea monarhiei va fi ținut la 1 Septembrie. Declarația a fost primită cu aplauze prelungite de deputați, în majoritate regaliști. Observatorii străini vor asista la revizuirea listelor electorale și la plebiscit.

New-York. Un comunicat mixt dat de ministerul armatei și marinei anunță că Statele Unite nu au o bombă atomică mai puternică decât cea care a fost aruncată la Nagasaki (Japonia) anul trecut.

Comunicatul răspunde la știrile răspândite în străinătate că Statele Unite ar fi produs o bombă atomică mai mare.

Comunicatului adaugă: „Bomba care va fi folosită cu prilejul experiențelor din arhipelagul Bikini este de același tip și aceeași greutate ca și cea folosită la Nagasaki. Este bomba standard de care dispunem”.

Paris. Într'o ședință a celor 4 miniștri de externe, D. Byrnes secretarul departamentului de Stat nord-american, a propus ca actuala ședință să se amâne până la 15 Iunie, iar conferința de pace să aibă loc fie la 1 Iulie fie la 15 Iulie.

Moscova. Prof. Kapita, celebrul cercetător rus în materie de energie atomică, a declarat, în prima lui ex-

punere publică despre energia atomică, că după părerea sa va fi nevoie de 100 ani pentru ca energia atomică să modifice fundamental structura economică a lumii.

Budapesta. Agenția maghiară de știri anunță din Budapesta, că Banca Națională în curând va emite bancnote de un miliard de pengő.

Informațiuni

La Catedrala noastră din Cluj sunt vacante următoarele posturi: un post de diacon și un post de canonic.

Candidații își vor înainta cererile lor înzestrate cu actele necesare P. V. Consiliu Eparhial până cel mai târziu la data de 31 Mai a. c. Vor fi preferați monahii.

PARTEA OFICIALĂ

AVIZ

Concursul pentru ocuparea postului de paroh din parohia Bucium-Sat, protopopiatul Abrud, a fost publicat în „Renașterea” Nr. 20 din 19 Mai 1946.

Concursul pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc din parohia Prundul-Bărgăului, protopopiatul Bistrița, a fost publicat în „Renașterea” Nr. 20 din 19 Mai 1946.

Consiliul Eparhial

Nr. 2711/1946.

Publicațiune de concurs

Consiliul Eparhial ort. român din Cluj publică concurs cu termen de 15 zile pentru completarea postului vacant de șofer-mecanic.

Condițiunile de admitere sunt cele prevăzute în Codul Funcționarilor Publici din 1942.

Salariul va fi cel prevăzut în bugetul statului, conform tipului și categoria arătată în C. F. P., plus locuința.

Cererile însoțite de actele cerute de C. F. P. vor fi înaintate Consiliului Eparhial, iar doritorii se vor prezenta în persoană pentru a fi examinați.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 8 Mai 1946.

Dr. Vasile Sava V. Bogdan
p. Episcop secretar eparhial

Nr. 2760/1946.

CONCURS

În baza ordinului Ven. Consiliu Eparhial cu Nr. 2760/1946 B., se publică concurs, cu termen de 15, pentru ocuparea celor două posturi de preoți misionari vacante la centrul Eparhiei ort. rom. a Clujului.

Sunt îndreptățiți la ocuparea acestor posturi, licențiații Facultăților de Teologie și absolvenții Academiiilor Teologice care au examenul de capacitate cu nota „foarte bine” și cel puțin cinci ani în serviciul Bisericii.

Vor fi preferați cei cu activitate apreciată în parohie.

Odată cu actele cerute de C. F. P., candidații își vor înainta și câte un memoriu asupra activității lor de până acuma Consiliului Eparhial ort. rom. Cluj.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în bugetul statului pe anul financiar 1946—1947.

Cluj, din ședința Consiliului Eparhial dela 13 Mai 1946.

Dr. Vasile Sava V. Bogdan
p. Episcop secretar eparhial

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

Nr. 243/1946.

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia Mogoș-Valea-Barnei, protopopiatul Lupșa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat, conform pregătirii.

2. Locuință corespunzătoare și încălzit, plătit de parohie până la edificarea caselor parohiale.

3. Una mierță de cereale — grâu, porumb, orz etc. — după posibilitatea fiecărui credincios, ori prețul în bani după piață.

4. Stolele obișnuite în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile în termen însoțite de actele cerute de regulament și de aprobarea Prea Sfinției Sale Episcopului nostru, acestui oficiu și cu învoirea noastră se vor putea prezenta în parohie pentru a servi și a face cunoștință cu poporul.

Baia-de-Arieș, la 1 Mai 1946.

Oficiul protopopesic al tractului Lupșa în înțelegere cu parohia Mogoș-Valea-Barnei.

Protopop Vasile Loga

Nr. 2601/1946. Aprobato.

Din ședința Consiliului Eparhial dela 8 Mai 1946.

NICOLAE
Episcop

V. Bogdan
secretar eparhial